

**Grundnotat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Udvalg for
Videnskab og Teknologi**

**Kommissionens meddelelse "om bekæmpelse af spam, spyware og
skadeligt software"**

KOM (2006) 688 endelig

VTUT0186

13. december 2006

1. Resumé

I sin meddelelse redegør Kommissionen for, at trusler såsom spam¹, spyware og skadeligt software underminerer tilliden til og sikkerheden i informationssamfundet, og det har betydelige omkostninger for alle parter. Kommissionen påpeger, at selv om visse medlemsstater allerede har iværksat en række initiativer, bliver der i EU som helhed ikke gjort en tilstrækkelig indsats for at begrænse dette problem.

Kommissionen opremser en bred vifte af initiativer, som medlemsstater, branchen og Kommissionen bør iværksætte for at bekæmpe dette grænseoverskridende problem. Kommissionen konkluderer, at hvis de beskrevne initiativer gennemføres sideløbende og i indbyrdes sammenhæng, kan det medvirke til at nedbringe omfanget af de trusler, der ødelægger medlemsstaternes økonomier og underminerer informationssamfundet.

Endeligt oplyser Kommissionen, at den agter at overvåge implementeringen af disse initiativer og i 2008 at foretage en vurdering af, hvorvidt en yderligere indsats er påkrævet.

2. Baggrund

Spam har bredt sig meget i løbet af de sidste 5 år² og udgør i dag 50-80 % af de meddelelser, der sendes til slutbrugere³. Selv om størstedelen af spam kommer fra lande uden for EU, står de europæiske lande nu for 25 % af sendte spammeddelelser⁴, hvilket er et omfang på niveau med Nordamerika.

IT- og Telestyrelsen

Holsteinsgade 63

2100 København Ø

Telefon 3545 0000

Telefax 3545 0010

E-post itst@itst.dk

Netsted www.itst.dk

CVR-nr. 2676 9388

IT-sikkerhedskontoret

Sagsnr. 06-010449

Dok-id

¹ Spam er uønskede meddelelser, der fremsendes – f.eks. via e-mail – med kommercielle formål for øje. Uønsket e-mail kan imidlertid også indeholde skadelig software og spyware.

² I 2001 udgjorde spam 7 % af den samlede e-mail-kommunikation.

³ Virksomheden Symantec opgør andelen af spam i mails til 54 %, Messagelabs opgiver andelen af spam til 68,6 %, og Messaging Anti-Abuse Working Group (MAAWG) angiver andelen til 80-85 %.

⁴ 1. kvartal 2006 (Sophos) Asien 42,8 %, Nordamerika 25,6 %, Europa 25,0 %, Sydamerika 5,1 %, Australasien 0,8 %, Afrika 0,6 %, andre 0,1 %.

Fra blot at være et irriterende fænomen har de uønskede e-mails antaget en mere og mere svigagtig og kriminel karakter. Et eksempel er ”phishing” e-mails, der lokker modtageren til at afgive følsomme oplysninger til "falske" web-steder, som giver sig ud for at repræsentere rigtige virksomheder og organisationer, hvilket medfører identitetsmisbrug og skader virksomhedernes og organisationernes omdømme.

I fortsættelse af EU's strategiske ramme for udvikling af informationssamfundet frem mod 2010, i 2010-initiativet⁵, offentliggjorde Kommissionen den 31. maj 2006 meddelelsen om ”En strategi for et sikkert informationssamfund”⁶, som har til formål at forbedre net- og informationssikkerheden, og den opfordrer den private sektor til at se nærmere på de svagheder i netværk og informationssystemer, der kan udnyttes til at sprede spam og skadeligt software.

Kommissionen har den 15. november 2006 offentliggjort meddelelse om bekæmpelse af spam, spyware og skadeligt software. Den danske sprogversion er modtaget den 17. november 2006.

IT- og Telestyrelsen

Side 2

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at redegøre for den hidtidige udvikling og initiativer på området og at foreslå yderligere foranstaltninger.

Kommissionen gennemgår således indledningsvist følgende udvikling og hidtidige initiativer på området:

- EU vedtog i 2002 et **direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation, der forbyder spam**⁷ ved at indføre princippet om samtykke-baseret markedsføring til fysiske personer
- I januar 2004 fremlagde Kommissionen en meddelelse om spam med en række foranstaltninger, der supplerer direktivet⁸
- **Safer Internet plus-programmet** fremmer en mere sikker anvendelse af internet og de nye online-teknologier, særligt for børn, som en del af EU's samlede indsats på området
- Kommissionen har etableret et kontaktnetværk for myndigheder med ansvar for spam⁹ (**Contact Network of Spam Authorities - CNSA**), der

⁵ ”i2010 – Et europæisk informationssamfund som middel til vækst og beskæftigelse”, KOM (2005) 229.

⁶ KOM (2006) 251.

⁷ Artikel 13 i direktiv 2002/58.

⁸ Se fodnote 4.

⁹ Danmark er repræsenteret i kontaktnettet ved Forbrugerombudsmanden, som har ansvaret for tilsyn med markedsføringsloven, hvorunder spam sorteres.

mødes på regelmæssig basis, udveksler eksempler på god praksis og samarbejder om retshåndhævelse på tværs af grænserne. CNSA har udarbejdet en samarbejdsprocedure¹⁰ for at fremme den grænseoverskridende behandling af spamklager

- Under det 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling har Kommissionen iværksat en række projekter for at hjælpe de berørte parter med at bekæmpe spam og andre former for skadeligt software.

Kommissionen konstaterer med tilfredshed, at branchen har indtaget en proaktiv rolle i bekæmpelsen af spam.

Kommissionen bemærker samtidig, at medlemsstaterne i højere grad bør inddrages og give spam, spyware og skadeligt software større prioritet, da dette problem er af vedvarende karakter og under konstant udvikling.

Kommissionen identificerer herefter en bred vifte af foranstaltninger som medlemsstater, branchen og Kommissionen kan iværksætte med henblik på en fælles indsats mod spam mv.

IT- og Telestyrelsen

Side 3

Medlemsstater og kompetente myndigheder opfordres til;

- klart at definere ansvarsområderne for de nationale organer, der arbejder med bekæmpelse af spam
- at sikre et effektivt samarbejde mellem de kompetente myndigheder
- at inddrage markedsdeltagere på nationalt plan og drage fordel af deres ekspertise og oplysninger
- at intensivere og sikre passende ressourcer til retshåndhævelse
- at tilslutte sig internationale samarbejdsprocedurer og imødekomme anmodninger om grænseoverskridende bistand.

Branchen opfordres til at iværksætte tiltag for at fremme forbrugernes tillid og begrænse spam f.eks. ved, at;

- virksomhederne sikrer, at kvaliteten af de oplysninger, der gives ved køb af software-applikationer, er i overensstemmelse med databeskyttelseslovgivningen
- virksomhederne i deres aftalebestemmelser forbyder ulovlig anvendelse af software i reklamer, herunder kontrollerer, hvorledes reklamerne når frem til forbrugerne og følger op på tilfælde af uredelig praksis
- e-mail-tjenesteudbydere anvender en filtreringspolitik, der sikrer overensstemmelse med anbefalingen og retningslinjerne vedrørende e-mail-filtrering.

Kommissionen vil på den baggrund;

- fortsat gøre en aktiv indsats for at informere og gøre opmærksom på problemet samt fremme samarbejdet mellem de berørte parter
- fortsat indgå aftaler med tredjelande, der tager højde for problematikken omkring bekæmpelse af spam, spyware og skadeligt software

10

- indføre nye lovgivningsforslag primo 2007, der skærper reglerne vedrørende sikkerhed og beskyttelse af privatlivets fred inden kommunikationssektoren, samt fremlægge en politik vedrørende internetkriminalitet
- drage fordel af ENISA's ekspertise i sikkerhedsanliggender
- støtte forskning og udvikling inden for rammerne af sit 7. rammeprogram.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Området er i dag reguleret af;

- reglerne i lov nr. 1389 af 21. december 2005 om markedsføring; § 1 om god markedsføringsskik, og § 6 om uanmodet henvendelse til bestemte aftagere under Forbrugerombudsmandens ressort
- reglerne i love nr. 960 af 21. september 2004 om borgerlig straffelov; § 169a om elektronisk pengefalsk, § 263, stk. 2 om hacking, § 263a om ulovlig anvendelse af kode til informationssystemer, § 279a om databedrageri, § 293, stk. 2 om elektronisk rådighedshindring, § 301 om ulovlig anvendelse og videregivelse af betalingsmiddel/-kort og § 301a om uberettiget anvendelse og videregivelse af kode til informationssystemer under Justitsministeriets ressort

IT- og Telestyrelsen

Side 4

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for gældende dansk ret, men det kan ikke udelukkes, at den vil kunne få konsekvenser, hvis Kommissionen følger meddelelsen op med initiativer, der kræver yderligere regulering i Danmark.

På aftalebasis har danske internetudbydere frivilligt sikret danske forbrugere adgang til filtrering (spamfilter).

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke i sig selv at have statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Det kan ikke udelukkes, at meddelelsen på et tidspunkt vil blive fulgt op af konkrete retsakter/målsætninger eller andet, der kan have udgiftskonsekvenser.

Meddelelsen skønnes ikke at have væsentlige konsekvenser for miljøet.

Meddelelsen medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet, men det kan ikke udelukkes, at meddelelsen på et tidspunkt vil blive fulgt op af konkrete retsakter/målsætninger eller andet, der kan have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Afhængigt af hvorledes det offentlige og erhvervslivet vælger at gennemføre Kommissionens opfordringer, vil det kunne medføre udgifter for staten og eventuelt tillige administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er for tidligt at estimere omfanget heraf.

9. Høring

Meddelelsen har været i høring i EU-specialudvalget for it og telekommunikation, uden dette har foranlediget bemærkninger.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Kommissionens meddelelse om bekæmpelse af spam, spyware og skadeligt software vurderes i vidt omfang at være i tråd med regeringens prioriteringer på området og i overensstemmelse med planlagte eller allerede iværksatte tiltag.

Regeringen vil se nærmere på de opfordringer, der ligger i Kommissionens meddelelse, når der skal følges op på den nuværende danske ikt-sikkerhedsstrategi. Regeringen vil i den forbindelse overveje et endnu tættere samarbejde med private aktører på ikt-området.

11. Generelle forventninger til andre landes holdning

Der er på nuværende tidspunkt ikke kendskab til andre landes holdning til Kommissionens meddelelse.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.